

Naša Sloga izlazi svaki 16 dan mjeseca i stoji s poštarinom za cijelu godinu 2 for. a za kmeta 1 for.; razmjerno za pol god. 1 f. a za kmeta 50 novč. Izvan carovino više poštarina. Pojedini broj stoji 6 novč.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politični list.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga svo pokrvari.“ *Nar. Posl.*

Oglasi se primaju po navadnoj cieni. Pisma neka se šalju platjone poštarino.

Nepodpisani se dopisi ne upotrebljavaju. Dopisi se ne vraćaju. Uredništvo i Odpravništvo nalaze se *Via S. Francesco N.º 4, piano I.*

Godina VII.

U Trstu 1. Julija 1876.

Broj 13.

Pogled po svijetu.

U Trstu 30. lipnja 1876.

Na iztoku se počelo: istočno je pitanje sada Bogu u rukama. Knez Milan je jučer ostavio Biograd, te krenuo put turske granice, gdje ga čeka dvesto hiljadah srbskih momakah, željnih pobiti se s Turci, da osvete Kosovo tužnu. Neka jih prati milostivi Bog sa svojom pomoću, kako jih prate miliuni i miliuni slavenskih srdaca s najvrucnom željom, da se povrate slavni i slavodobitni sa turskih poljanah, napojenih tolikim znojem, tolikimi suzami i tolikom krvlju naše tužne braće, nesretno raje!

I to je od 1870. godine ovamo najveći i najvažniji događaj, koji možebit nosi u sebi isto ovako velike i važne posljedice. Kad se svršio njemačko-francuski rat, mi smo bili rekli, da će se prvi top iza onoga rata opaliti na balkanskom poluostrvu. Milo nam je sad navesti dokaz, da nas onda, gledajući u budućnost, nije oko prevarilo.

Srbija u ratu s Turskom znači toliko, koliko s jedne strane okriepljenje i obrambenje bugarskog, bosanskog i hercegovačkog ustanka, a s druge snižaste i Crne Gore na bojno polje. Pa se eno prama tomu i čuje, da se Crnogorci kupe u Podgorici, gdje da se nadaju pripomoći i od ljutih Arbanasah. Što se pako ustašah tiče, oni su izjavili svoje težnje, Hercegovci naime proglasiv svojim knezom Nikolu crnogorskoga, a Bosanci Milana srbskoga. U tu svrhu prošlih danah adaslaše jedni svoje poslanike na Cetinje, a drugi u Biograd tako, da se sada jedan i drugi knez bore proti Turčinu za svoju vlastitu zemlju i za svoje vlastite podanike.

Što je do ovoga došlo, tomu je proti svojoj volji najviše uzrok Engleska, koja nehtjede ništa čuti o ruskoj berlinskoj spomenici, kojoj je bila namjera, krepkim glasom, al ipak mirnim putem, poravnati istočno pitanje.

A što Turci? Turci se u Carigradu kolju sami medju sobom. Noću 16. tek. mjes. neki Hasan, rodom cirkas, major i bivši pobočnik pokojnoga Sultana, ubi dva ministra a trećega rani uprav onda, kad su sjedili zajedno u ministarstvu te viećali. A to je učinio, da osveti, kako reče, svojega Sultana, koga su ti prevratari ministri razkrinili i dali udaviti. U ostalom spremaju se, da odole navali vatre, što će do koji dan sa svih stranah na nje sukijati. Jučer se ovdje govorilo o nekakvom kongresu onih velevlasih, koje su poslje krimskog rata g. 1856. podpisale tako zvani pariziški ugovor. Mi mislimo, da još nije tomu vrijeme.

Kod nas u Austriji vridi spomenuti, da su stari i mladi Česi nastojali približiti se jedni drugim, te pomiriti. Nu to im za sada nije išlo za rukom, ali ako Bog da hoće i mora u najbližoj budućnosti. Nadvojvoda Albreht sastao se prošlih danah sa ruskim carom. Magjari se boje rješnja istočnoga pitanja kao vatre, pak je uprav smiešno, kako se jede na ugarske Slavene, jer su oduševljeni za svoju braću u Turskoj. Dne 3. srpnja hoće se sastati u Zagrebu hrvatski sabor.

Sultanove škare.

Govoreć o smrti Aleksandra Velikoga, glasoviti franceski spisatelj Bossuet veli, da je taj smioni osvajatelj svijeta predviđao strasti, koje su imale zadivljati njegovimi generali, kad već jednom njega nebude; pak da je preminuo pun tuže i žalosti radi metežah, koji će sliediti njegovu preranu smrt, ostaviv najsposobnijemu od njih svoj kraljevski prsten.

Nožice iliti škare, kojima je pokojni Sultan Abdul-Azis, kako tvrde Turci, prestrigao nit svojega života, kao da misle postati isto onako glasovite, kao i prsten slavnoga Macedonca. Kao što se dosad spominjao Aleksandrov prsten, tako će se odsad unapred spominjati Sultanove škare.

Prsten je znamen jedinstva i sloge, a škare vlastništva i dielbe.

Aleksandar ostavi kraljevski prsten svojemu najsposobnijemu generalu s očitom željom, neka on drži u jedinstvu i slozi svoje

drugove, ostale generale, da nepropade ono, što je on tolikom mukom stekao za vrijeme svojega kratkoga života. Isto tako pokojni Sultan Abdul-Azis kao da je ostavio svoje škare Kršćanom, svojim najsposobnijim podanikom s tajnim namigom, neka oni razkroje i razdiele medju sobom evropejski dio njegovoga carstva, kao njegovi pravi i zakoniti vlasnici, da se već jednom svijet umiri te prestane vjekovito krviprolitje.

To je eto jedini način, na koji je trebalo riešavati zauzlanu istočno pitanje; jer taj jedini odgovara pravu i pravici te historičnim zahtjevom podbalkanskih narodah. Ali nasprot što je bivalo?

Tuga i žalost obuzme čovjeka, kad promisli, što je krivo, da se ubogi Kršćani nisu već odkada oslobodili svojega stotinjletnoga jarma, akoprem s jedne strane priznaju njihovi prijatelji i neprijatelji, da trpe da se više nemože, a s druge da su vriedni i dostojni da budu slobodni, te da žive po čovječji.

Nije tomu krivo ni što Evropa mrzi na Kršćane, ni što voli tobože Turčinu; nego je tomu kriva pusta sebičnost nekotih vladah i narodah.

Rusija već od vjekovah gleda pohlepno okom na Carigrad, jer da joj bez njega neima carstvu oduška, pa ni napredka; Engleska se radi toga zabrinula za svoj obstanak na moru i tim za svoj posjed u dalekoj Indiji i svoju svjetsku trgovinu; Niemci pako i Magjari se boje, kad nebi Muhamedanci tlačili Slavenah u Turskoj, da bi se i njim omaknulo iz rukuh gospodarstvo u austro-ugarskoj monarkiji.

Zato se eto trsio Andrassy, da skloni pokojnoga Sultana i ustaše Bošnjake i Hercegovce na svoje prividne reforme; zato se poslje Andrassyeva neuspjeha Rusija iztaknula na prvo mjesto svojom berlinskom spomeicom; zato se usljed toga Engleska odciepila od ostale Europe u istočnom pitanju; zato se nakon toga izveo u Carigradu, kako vele, naručen prevrat i mrzko Sultanovo umorstvo; zato se napoljedku spremao kao obći evropejski rat i metež, te odgađjalo na neizvjestno vrijeme oslobodjenje nevoljnih Kršćanah.

Ali ako Turska nije ničija nego Sultanova, dokle ju može držati, a Kršćanska kad ju već nebudu mogli držati Turci: zašto da se miešaju u tursko-kršćanske stvari ako iztoku ni Rusi ni Englezi, ni Niemci ni Magjari? Tko nije kadar živiti nego tudjom škodom i nepravdom, taj nije vriedan da postoji ni sam ni uz drugoga.

Toga se načela držaše Europa, kad se oslobadjala i njednivala Italija; toga se načela već kada tada prihvatila evo sad i glede Iztoka. Turci i Kršćani ostavljeni su sami sebi, neka se medju sobom il pomire il vide, tko će koga premoći i nadvladati.

Kršćani se narodi nadaju, da će Bog dati te će sreća poslužiti Kršćanom. Ali kad to bude, što će biti od Carigrada, komu će on u ruke doći?

Ima ljudih, koji odgovaraju na to pitanje veleć, da će Europa morati zajednički izjaviti, da Carigrad nesmije biti ni ruski, ni engleski, ni ičiji, nego sám svoj; to jest nezavisan municipij iliti občina, stojeća pod pokroviteljstvom i zaštitom svih državah i narodah, a dardanelski i bosforski prolaz prost i slobodan onako, kako je prost i slobodan prolaz gibraltarski. Jer ako nije pravo Europi, da se u Carigradi nastani Rusija, zar da joj bude pravo, da se mjesto nje nastani Engleska; pa da odanle gaši i priedi ne samo Rusiju u svojem razvoju i napredku, nego da drži na uzdi morskou trgovinu svih ostalih silah i narodah?

Vele nadalje, da će takovo rješnje carigradskog pitanja imati još i tu dobru posljedicu, što će nakon rješnja tursko-kršćanskoga pitanja prepriečiti tvrjenje i samih Kršćanah medju sobom, komu od njih da ostane Carigrad, jer da će Grci moći samo na taj način zaboraviti, da je bio nekada prestolni grad njihova carstva.

To bi eto bile posljedice Sultanova ubojstva, kojim je htjela Engleska spasiti propadajuće tursko carstvo, a ono nije postigla drugo, nego što je pokazala svijetu, da se na temelju zločina nesmije i nemože vladati nigdje, pa ni u Carigradu.

Iztočni ustanak.

Proglas revolucionarnoga bugarskoga odbora.

U Bugarskoj i u Traciji razdaje se ovaj proglas:

U boj!

Nek se duje do najdalje
Pokrajine, da je s nami Bog!

Braćo Bugari!

U boj proti vjerolomnim Turkom! Svi narodi neka čuju, da smo se pomoću velikoga Boga odvažili, da mačem protjeramo mrzko azijsko pleme. Nitko se dosad nije nam smilovao, nitko nam dosad nije pomogao u naših patnjah i mukah, koje nam je pripravio lupežki Azijat.

Turci pljačkaju Bugarina svekoliko imanje, da bi držali deset ili dvadeset ženah i djece;

Turci prodiru u seoske kuće, krađu sve, i maslo i mlieko, i sir i hljeb svakdanji, što ga je Bugarin za svoju djecu pripremio;

Turci dovedoše gole Tatаре i prisiliše Bugare, da ih hrane; Turci dovedoše divlje Čerkeze i prisiliše Bugare, da im dižu domove, a zato im Čerkezi krađu stado, haljine i hljeb i mučki ubijaju hiljade ljudi;

Turci zatvaraju Bugare u podzemne tamnice samo zato, što se ovi tuže, da su bili pokradeni i da je tko od njih ubijen;

Turci namještaju za sudije lupeže, za paše lopove, za kajmakame glupake, te ovi sude razumnim i poštenim Bugarom;

Turci silom turče bugarsku djecu;

Turci oskvrnjuju svetinju braka i nasiluju bugarsko kćeri;

Turci pogane svetinju vjere Hristove.

Sve to i još bezbroj nasilja čine Turci jadnomu narodu našemu. Već je 500 god., kako sluša Evropa naše naricanje: kad bi htjela razumjeti, razumjela bi nas; kad bi nam htjela pomoći, pomogla bi nam. Nikomu nemožemo više vjerovati, nego jedino velikomu spasitelju Hristu.

On je prolio krv za nas, on se u imo božje odvažio, da bije boj s nevjernici i rušioći vjere hrišćanske.

U boj, braćo Bugari! Bog već očigledno pomaže stvar hrišćansku. Gledajte: jednovjerna i jednokrvna braća Hercegovci i Bošnjaci već 10 mjeseci vojuju, pobjeđuju i tuku pogane Turke.

Jedva 10—15.000 Hercegovacah pobjeđuje i tuče 50.000 turske vojske; to je čudo božje, to je sila božja!

U boj braćo Bugari! Mi smo narod od sedam milijunah: i golim kamenjem potukli bi azijske psine; ali imamo i pušakah i jataganah, noževah i sjekirah, kosah i motikah, kojimi ćemo još brže pobiti svoje vragove.

U boj, bugarski sveštenici, u boj proti Turkom, jer uskvrnjuju ime Hristovo i turče sinove hrišćanske.

U boj, bugarski učitelji, jer Turci vještaju i zatvaraju svakog dobrog učitelja, jer nasilno love vaše djake, da bi ih mučili.

U boj, varošani, jer vam Turci otimlju iz ruku vaše imanje, pune tamnice trgovci, a vi ostajete biedniji i od samih prosjakah.

U boj, bugarski seljaci! Turci vam hiljadostrukimi danci odkidaju od usta posljednji zalogaj i neostavljaju ni pepela na ogništu vašem. Počeli ste i sami djecu svoju da ubijate, jer nemate, čim da ih hranite.

U boj braćo Mizijci, Tračani i Macedonci! Nebesa su već zapoviedila, da bi se progonili bezbožni Turci iz sredine hrišćanske.

Bogataši, koji nemogu u boj, neka pomažu novcem, ako i nadalje hoće, da pripadaju velikoj bugarskoj porodici; ako nepomažu, mi ih izključujemo i brišemo iz bugarske narodnosti.

Svaki Bugarin, koj nemože pomagati novcem, nek leti u boj-u sveti rat sa Muslomanom.

Pravi sin bugarski, ma gdje se nalazio, u Vlaškoj, Srbiji, Njemačkoj ili Francuskoj, bez otezanja neka se nadje u odpočetoj krvavoj vojni.

Braćo vojnici, samo dalje napred! Nemislamo više na mir i nelaziho sami sebi. Bezbožni ljudi pokušati će nas nagovoriti, da položimo oružje; ali položimo li ga, vještati će sinove bugarske a drugi će ginuti u tamnicah i gorja će im se muka spremiti od paklenih sinovah turskih.

Napred, braćo Bugari! Bog je s nami, mi ćemo pobiti neprijatelje, nek ide glas po celom svijetu, da je s nami Bog, veliki spas, koj nam zapovjeda: „Skupo ste izkupljeni, nebudite tuđe roblje!“

Tko nije s nami u ovom svetom boju, taj je proti nam; a tko je proti nam, on je vrag slobode i neprijatelj Boga svoga.

Zato, ako nam nepomažu bugarske vladike, kaludjeri i sveštenici, nisu više ni hrišćani ni Bugari, neka se opliene, popale, posjeku i pobiju, jer će nas inače izdati i sprječiti dobitak slobode.

Nepomažu li bogataši Bugarom, neka se pobiju kao stvar nepotrebna.

Nepomažu li zdravi, za boj sposobni Bugari, nek se pobiju, jer će se inače pridružiti Turkom i biti gorji od njih.

Svaki Bugarin, ma gdje on bio, u Bugarskoj, Vlaškoj ili Bogdansknoj, Njemačkoj ili Francuskoj, ili na kraju svijeta, neka smatra za svetu dužnost, da bi poslao pomoć ili sam poletio u boj — neka se nitko nenada, ni trgovac, ni pop, ni učitelj, ni djak, da će biti po dokončanom ratu primljen u redove Bugarah, ako se nije i sam bio ili pomagao.

Jedni bi se bili za cijelo bugarsko pleme, a drugi bi se valjuškali na mehkih posteljah i pitali se bogatimi župami, pa bi i oni došli poslie i govorili: i mi smo bugarski narodnjaci! Dole s tako podlimi stvorovi! Jedni bi se verali po stienju gladni i žedni za slobodu Bugarah, a drugi bi zievali nad romani i novinami i pili piva po gostionah, pa zatim bi došli i govorili: braća smo, mastilo smo prolivali, dok smo sabrali prosvjete za naš narod, dajte nam zvanja, mi smo diplomate. No nepomognu li nam sad u boju, nek idu do djavola njihove pare, diplomacija i glave — u boj, svaki pravi Bugarin! Tko bi htio pomagati poslie, kad bude dokončan boj, taj je izdajnik, taj pripada sudu naroda — neka ga zemlja izbacil

PODLISTAK

Pučka Pjesma

NARODNOG GUSLARA SAMOUKA

izpjevana na čast

VRLE NAŠE BRAĆE USTAŠAH.

Braćo mila, slovinskoga roda!
Bez ikakvih cvietah i nakitah
Ja ispjevah ovu pjesmu koju,
Kako mene nadahnula Vila,
Ter je braći svojoj posvećivam,
Braći svojoj, robiju slovinskomu;
Kako Uskok, koji ostā vjeran
Svome rodu i svome izvoru,
Sa svim srcem sreću vam želeći:
E da bi se jarma oprostili,
Sa ostalom brašom sjedinili,
Jal Srbijom, jali Trojednicom,
Jal po sebi u bratskoj zadrugi,
Milog Boga skrušeno moleći,
Koj narodah sudbinom upravlja
Po mudrosti i pravici svojoj,
Da vam dade što u njeg žudite!
Zdravo, braćo! bud' vam sloga sveta,

Jer sa slogom male rastu stvari,
A nesloga ogromne pokvari.
To je uprav naša sgodovina!
Jes' nesloga, prokleta od Boga,
Narodu nam dosta zla nanjela.
Ala, braćo, da s' opametimo,
Pa kako je cio rod slovinski
U starini bratski narod bio,
Ter se i sad pobratimim zovu
Svud Slovinci, gdi se god sastanu:
Ponavljamō to staro bratimstvo
I ljubavju bratskom nadahnuti
Uskliknimo svi jedinim glasom:
Budi slavu Bogu na Nebesih,
Koj narodah sudbinom upravlja,
Sad miluje a sad pedepsuje;
Bud' na zemlji sloga medju ljudmi
Jednog roda i jednog plemena!
Daj nam, Bože, u skoro vidjeti
Preporoda našega naroda
U ovome narodnosti vieku,
Kad se svaka ptica jatu skuplja,
Svak se diže i rodom se družī,
Da s' nauži svoje narodnosti,
Ka što idje svakomu po pravdi,
Kako no je od Boga postalo,
Ali ljudi prokleti nedali.
Jeziči su svi od milog Boga,
Svi su ljudi braća sobom ravna,

Niti ima biti gospodarstva
Od jednoga vrh drugog naroda,
Već slobodno svak uživat svoje.
Tada samo a prije nikada
Prestati će sa svieta nepravde,
Prestati će glupost i varvarstvo,
Prestati će uzroci bojevah,
Krvarit se više neće ljudi,
No će živjet svi u liepom skladu,
Natječuc se na polju prosvjete,
Koj što bolje skupu dopriuese.
Svaki će svoj dio uživati,
Uživati i obsluživati
U zadaći obćoj ljudskog roda.
Sve u slavje Boga velikoga,
A na zdravje roda slovinskoga,
Koj prem do sad zanemaren bio,
Kak' ustade na noge vlastite,
Svemu svijetu stao na divljenje
I junačtvom svojim uzdrmljava
Silna carstva stara i moguća.
Ter se svet stao zapitkivat:
Mili Bože, čuda iz nenada!
Odkle raji tolika junačtva?
Odkle raji čelične hrabrosti?
Odkle raji vrlih vojevodah?
Odkle raji mudro ponašanje,
Što je mudrose našu zastidilo?
Mi mišljasmō da je raja šala,

Dopisi.

Iz Grada.

Nedjelju 18. t. m. bile su ovdje u evangjelskoj crkvi zadušnice za slavnog Palackoga. Bilo je prisutnih mnogo Čehah, gospode i gospodjah, bila su djačka društva, Slavj. pjevačko društvo, od koga je oktet sa oktetom Čehah na koru izpjevao dvie pjesme, jednu česku a drugu slovensku. Bilo je i naše društvo „Hrvatska“ u broju do 60 sokolovah, onda slovensko društvo „Triglav“, Srbi, i mnogo ostalih Slavenah. Evangjelski pastir držo je lep govor u njemačkom jeziku razmatranje na rieči Svetog Pavla Korintijanom, gdje govori o ljubavi. On izreče, da bez ljubavi nema ništa na ovom svijetu; sve što je uzvišena i liepa, učinjeno je ljubavju. On opisa život pokojnika i predoči ga kao velikog muža, kao učejaka svake struke, a ponajviše povjestničara, napokon kao političara. Palackoga je na rád jedino ljubav vodila, ljubav do znatnosti i do naroda svog, koj je od sina Českog naroda postao mu otcem. On je dokazao kako je Palackoga ta ljubav sve od koljevke pa do groba pratila, a i narod mu tu ljubav uvijek vraćao. Vriedni pastir napomenu, kako su pokojnika svi štovali a i najglasovitiji Niemci, Goethe sam, ali nije mogó pregoretii reći, da je on skoro ljubav prama svojem českom narodu pretjerivao, valda što je želio českom narodu prava svoja stara povratiti, a Kraljevini staru sjajnost povrnuti te prestreći krila Njemcem, koji samo na to ciljaju, da Česku drugimi njemačkim zemljam skupa drže, samo da se može njemstvo širit. Spomenuo je takodjer, kako je Palacky katolicizam volio. Napokon zamoli od Boga, da duši pokojnikovoj mir vječni podieli, i da ga čini dionikom slave njegove.

Kad svrši svoj liepi govor, stupi pred evangjelje, koje na oltaru otvoreno leži, pomoli se Bogu, te podieli prisutnim blagoslov.

Iz crkve otiđošmo svi u liepi salon, u jednoj gostioni. Kad smo svi posedali bili, a Hrvatah bilo je liepa četa iz svih stranah prostrane naše domovine, pozdravi jedan Čeh u českom jeziku prisutne i prozbóri nekoliko jezgrovitih rieči na slavu Palackoga i onda zamoli, da mu se slava zaori. Što prisutni učinise drage volje. Na to zapjeva i jako liepo izpjeva zbor jednu česku pjesmu. Poslie pjevanja dignu se predsjednik društva „Hrvatske“, g. Karabaić, pravnik, te prozbóri liep govor.

Poslie tog govora hrvatski sokolovi uzhitjeni zaoriše trokratni „slava“, a iz grudi ostalih prisutnih odjekivala slava i vječna pamet, te kucanju čačah nebijese konca. Na to zapjeva opet zbor jednu česku pjesmu. Kasnije prozbóri predsjednik „Triglava“ g. Krsnik stud. med. liepe rieči na uspomenu slavnom mužu i reče, akoprem je Palacky ovaj svijet a i nas ostavio, ali da će njegovoga djela i njegove idee ostati neizbrisive u pameti nas i naših unukah. Još bude zapjevano i onda reče nekoliko rieči g. Nikolajević u ime srbske občine. Izza toga se je jošte više pjesamah pjevalo, a na posljedku izrazi jedan g. Čeh želju, da bi se jedno sveslavjansko pjevačko društvo, u koje bi imali pristup djaci i pedjaci, ustrojilo. Odluči se posebni sastanak u tu svrhu. Na to se prisutni razidoše.

Evo Karabaićeva govora:

Gospodo!

Nije mnogo tomu, što je sav česki narod svomu otcu, slavnomu Palackomu zadnju ljubav izkazao, proprativši ga do tihog, do mrkog groba. Iz svih stranah odazvali su se Česi, a i Vi gospodo nezaboraviste na slavnog muža, te izkazaste danas, akoprem živite u tadjini da ostaste uvijek vierni sinovi svoje domovine. I nam Hrvatom, koji ovdje boravimo, pružite najmiliju sgodu, da izkažemo ljubav i počitovanje, koje prama pokojniku gojimo, prisustvujuć zadušnicam. Sa strane društva „Hrvatske“ budi Vam izrečena najsrdačnija hvala.

Vrieme krnji i ruši sve i najmilije. Niti stupovi starih gradovah nemogu tom zakonu ubjeći, i oni pucaju i oni padaju. Ali da grad ostane jak, da se nesruši, treba stare stupove nadomiestiti novimi. I česka kraljevina izgubila je nedavna jednog najčvršćih stupovah svoje veličanstvene, slavne i starodavno sgrade. Palacky, komu se celi svijet divi, pozdravio je i ostavio za uvjeko svoje miljenče, domovinu i narod svoj, komu je 50 celih godinah života svoga posvetio. On sam, možemo reći, oživi narod, koji je od bitke na Bieloj Gori do polovice ovog vieka mrtvi san snivao, kao kad umoran junak u svom težkom putovanju na putu usne, nesluteć pogibelji, kojim je izložen. Na Bieloj Gori zakopao je bio česki narod svoje najmilije, svoju narodnu ljubav, svoj ponos. Palacky ga probudi, odkriv mu grobove, odkriv mu máhom obrašćene mogile, u kojih leže vrli česki junaci, a snjimi i česka slava. On je svomu narodu pokazao jakost i vrlinu negdašnjih Čehah, predočio mu kakav mora svaki biti, želi li se nazvati Čehom. Palacky je svoj narod upozorio, uz kosti junakah, na raztrešeno oružje, na kojem češ još danas nađi trgovah obržene krvi svojih protivnikah, pokazao mu težke sablje i tvrde oklope, kojimi bi se još danas obraniti mogao; — da, Palacky je digó ovo oružje, te izrčiv ga Čehom rekao: „Česi, oružje, kojim se vi danas branite, nije vaše nego tudje; evo Vam pravog oružja, kojim su si djedovi Vaši put do slave krčili, ovim ćete si jedino i vi sreću i blagostanje izvojevat.“

Divnog li muža — ti Palacky si najbolje svijet i život naroda poznao, ti si uvidio, da narod mora sam sebe preporoditi, da njegov spas od samog sebe zavisi, a da se nije nadati niti uzdati na tudju pomoć, na tudju milost. I zbilja, kao grom stresu njegove rieči česki narod, on sgrabi sablje demeskinje svojih djedovah, učini Palackoga vodjem i poče vojevat boj, koji traje od g. 1848. do danas. Akoprem je česki narod vojdu izgubio, neće malksati, jer se je na njegovu grobu zavjerio, da će vieran ostati njegovu načelu, da neće dotle mirovat, dok nebudu Česi i česka kraljevina zadobila ona prava, što ih idu.

Za ova načela počesmo se i mi Hrvati ukupno sa českim narodom boriti. I mi znamo, da od nas samih zavisi sloboda i napredak naš, te da ovo samo na temelju probudjena naroda dokućit možemo. I mi imasmo kraljevinu isto tako slavnu kano je i Vaša bila, imadosmo domaćih kraljevah i svoju narodnu crkvu. Svaka travica, koja na hrvatskoj zemlji nikne, napojena je krvlju hrvat-

Mi mišljasmó, propola je raja
Posli robstva petero vjekovah,
Nit će ikad podignuti glavu;
A neznasmo, ludi bi bijasmo!
Da je raja svemu carstvu glava,
I da kaže raje proročanstvo:
Kad ustane kuka i motika,
Tad će biti Turkom po tabanih,
Kako no je bivalo Kristjanom.
Ali Bogme težko će nam biti,
Jerbo divlju Turad branijasmo,
A uzprkos rajinim ustasem.
Ajde brže da se pomirimo
I sa rajom ugovor činimo,
Da se i nam neosveti raja
Za golemu zloću i nevjeru,
Što no ludi učinismo raji,
Koja nas je od Turak' branila
A za dugih petero vjekovah!
Tako zборе mudri diplomati,
Note pišu i sastanke drže
I vas svijet Bogme poindio
Od rajina nenadna ustanka,
A još više s rajina zduranka.
Godina se Bogom navršiva,
Ništa raju pomesti nemože:
Niti Turci, ni turski jataci,
Niti zima kruta i mrazovi,
Neštašica svaka i nevolja,

Jer ostala bez krova i hrane.
Ali raji kuća kabanica,
Mač i puška i otac i majka,
Niti spletke niti obećanja,
Niti pretnje niti podmićenja,
Niti sumnje i svake prevare,
Niti staro „Razdieli pa vladaj!“
Nemogoše do sad smesti raju.
Bog je kriepi i njegva pravica,
Jer se raja Bogom osvjetila,
U Boga se i u se' uzdala,
Niti čeka tudjinsko pomoći,
Već od braće i pravih prijana.
U silnikah raja ništ nepita
Nego samo da ja puste s mirom
S dušmaninom mejdan dijeliti.
Sama će se jarma oprostiti,
Sa ostalom braćom sjediniti,
A uzpeskos izdajnim kumovim.
Ak i kasno ali Bogme častno
Bugarska se braća uzdignula,
Gori Turska na sve četir strane,
Diplomati glavu izgubili,
Ko i turska vlada u Stambolu.
Da ih kazni Bog im pamet smeo.
Hvala t'Bože, na tvoje darove,
Što oživi slovinsku sirotčad,
Na sramotu mudrih diplomatah!
Nek uzbude samo sloga sveta,

Pak će pasti nenavidnost kleta
I oživit naša djedovina.
Ta nas ima dosta prama broju
Olih kletih naših dušmaninah!
Na bojištu već nijeste sami,
Hrcegovci i braćo Bošnjaci!
Ustala je viteška Srbija,
Ustola je ljuta Crnogora,
Ustali su Bugari sokoli,
Ustala je zemlja Romanija,
Ustali su davni Arbanasi,
Ustali su Grci ponositi —
Svak da s vrata skine jaram teški,
Jali svoga, jali braće svoje.
Bog vas kriepi, svijet vam se divi,
Poštenjaci pravi slobodnjaci
Svaku sreću žele i blagoslov,
A i pomoć po mogućstvu šalju.
Sam ostade kukavac Osmanac,
To' koj sili odoljet nemože,
Bog bo htjede, da s'ovako zbudu:
On će vama biti u pomoći,
A proklet će Turke dušmanine,
I svakoga koji njim pomaže.
Bog da živi ustankinju raju,
Slobodu joj zlatnu nek udiele,
Kad se ovak slobode dostojna
Po junačtvu i umu pokaza!

skih junakah; naš narod se je borio proti barbarom, dok su se drugi narodi od nas šticeći, grijali na ognjištu znanosti i umjetnosti. Dok su hrvatski junaci ovkraj i onkraj Une turske glave rubili, tđjinci su nam uda zavičaja našeg zauzimali. I tako je Hrvatska dnevnicke gubila zemljišta i sile, ona je sada samo sjena negdašnjeg kraljevine; a kolik je bio ponos hrvatski onda, vidimo iz toga, što su se hrvatski kraljevi nazivali „silni vladari na kopuu i na moru.“

Mi mladji zavjerismo se isto onako, kao što je i česka omladina učinila, domovini svojoj što većma koristiti. Da budemo uztrajni i čvrsti u tom poslu, ugledajmo se u slavnoga Palackoga, koji je narod sam zbudio, sam ga na junačke noge postavio. Al je Palacky svom narodu poviest napisao da se uzplamtí da mu zaigra srce od radosti i ponosa, gledajući kako su njegovi predji u svako doba svjestno i budno čuvali i branili svoju samostalnost i slobodu, kako ih nije mogla niti sila zastrašiti, niti obćana korist zamamiti, da se odreku svoje narodne i državne osebine. Ako su kadkad posrnuli uzvjerovavši za čas sladkim riećim mudroga tudjinea, al su se domala opet osviestili i dvostrukom snagom pogrešku popraviti nastojali.

Nama je mladjem kolo zaigrati pravcem, kojeg nam pokaza Palacky. I mi moramo raditi da narod sam sebe, a da ga i drugi spoznaju, ponajprije naša srodna braća a i Vi čestiti Česti, hrvatski bo narod nije poznat onako kao bi imao biti od ostalih narodah.

Bit će bolje a i mora da bude; ta je Palacky zandji trenutak svojeg življenja borioce za slobodu blagoslovio izustivši rieći: „Buh žehnej“. On je sve blagoslovio koji se za prepород i uskrs naroda bore, bilo to maćem, perom ili govorom. Ovaj blagoslov će nas omladinu za naš daljni rad okriepiti; mi ćemo bit harni do groba slavnomu Palackomu, a narod naš do vieka. Palackomu uskrisitelju českok naroda, borioce za pravicu i slobodu, budi od Hrvatske trokratni slava i vjećna pamet!

le Tinjansćine.

Vi ste nedavno pred našimi izbori po nas važne rieći spružili u svojem cienjenom listu, naime, da izaberemo ljude, koji ljube vjeru, narod i svoj mili materinski jezik. Da vidite, da niste u vjetar govorili, hoću da Vas u kratko obavijestim o izidu naših obćinskih izborah, što su se vršili dne 12. i 13. mjeseca Junija.

Odkad spada Supetarćina i Kringa pod Tinjansko glavavstvo, sve tri obćine imaju pravo na 18 zastupnikah i 9 zamjenikah (sostitutah) i to razmjerno na sva tri razreda, naime: I. razreda 6 zastupnikah i 3 zamjenika; ostala dva razreda isto tako.

Izbori su se vršili pravo po zakonu bez ikakvog meteža obadva dana, kojim je prisustvovao licem hvale vriedni kotarski povjerenik (komisar), koji se je zakona strogo držao, pa je pustio birati i izabrati samo one, koji imaju po zakonu pravicu birati i biti izabrani, bili oni gospoda ili kmeti, Hrvati ili Talijani. Ljudi govore, da se nije nikad prije tako strogo po zakonu biralo, kako uprav ovo ljeto. Slava dakle sadašnjemu našem kotarskomu glavavstvu, koje kroji pravicu kako ide.

Evo vam izabranih zastupnikah. U III. razredu: Mikula Quarantotto — Anton Šestan — Bože Bugarin — Martin Antolović — Franjo Kristan — Tone Vitas pokoj. Jura.

U II. razredu: Vice Križmanić — Valentin Vernier — Tone Botegaro pokoj. Josipa — Tomo Naćinović — Ive Mazuka — Ive Šegon soldatina.

U I. razredu: Šime Šegon Vlahović — Miho Defar — Karlo Križmanić — Ive Vićel — Franjo Šuran Krebel — Toma Jakus Paveta.

Ali doista se je smijati pećići naših šarenjakah, koji su bili prije u zastupstvu, pak su pred izbori govorili: *mi non desidero e non voglio esser eletto, che i elegga chi che i vuol; mi pago piuttosto la multa che essere in consiglio.* A sada pak sve sile napinju, da bi bili ovi izbori uništeni a novi raspisani. Teku mal da ne svaki dan u Pazin da reklamiraju proti izboru. Ovaj put nisu noveći ništa koristili, jer je puk učinio, što je mislio, naime izabrao svoje ljude. Ovi reklamanti se izprićavaju, da nisu bili svi pozvani, ali to je laž; oni su vidili, da neće biti izabrani, zato nisu došli na

izbore. Tko jim je kriv? — Liste su bile izložene 15 danah prije izborah, dakle su imali vremena za koga i proti komu imaju reklamirat.

Vruće preporučujem novoizabranomu zastupstvu, neka dobro promisli, koga hoće, da izabere za glavara ili podestata i za savjetnike (konsiljere) osobito ne one, koji klimaju na dvie strane. Nu hvala Bogu takvih je malo. Ali i od ovih treba se čuvati, pa jim zatrubiti u uho one rieći Jurine i Franine: „Poznam te krubuljo — ti conosco maschera!“

Različite viesti.

* Njegovo Velićanstvo blagoizvolilo je obće poznatoga umirovljenog riećkog župana i civilnog kapetana Riecke i Bakra, člana saborske gornje kuće ugarske, g. Bartula pl. Zmajića Sveto-Ivanskoga kao posjednike reda gvozdene krune II. reda, na osnovu pravilah istoga reda, podići na čast barunstva.

* Promjene u tršćansko-koparskoj biskupiji. M. č. g. pop Ivan Planišek, župnik groćanski bje imenovan župnikom u Marezegu; č. g. Franjo Svetičić upraviteljem župe groćanske; č. g. Inacij Grm upraviteljem podžupe raćićke; č. g. Jacint Gottardis dašobrižnikom ove gradjanske bolnice. Dne 28. junija preminu u Gospodinu Franjo Remić dub. pomoćnik kod novog sv. Antona u Trstu u 66. godini svoje dobe. Bog mu daj lahko duši.

* Grom. Dne 14. pr. mj. kod Pontiere blizu Barbane u Istri udari grom u stado od 100 ovacah, koje povali omamljene na tla ukupno sa pastinom, koji im bijaše vodja. Dvadeset i pet ovacah ostade udilj mrtvih, doćim se ostale, ukupno sa pastinom, malo za tim osviestiše.

* Pokolj nedužne djeće. U bugarskom gradu Klisuri Tarci su prošlih danah napali pućku školu i u njoj nemilo poklah 120 što mućke što ženske nedužne djećice. Ovaj pokolj sličí onomu, što ga bio u vrijeme narodjenja Isusova poćinio kralj Jerud u mjestu i okolici betlehemske. Mili Bože, pa još ima tko u izobraženoj Europi brani Turke, te okrutne skotove!

* Buhnji po nalogu vojnog ministarstva neće se više rabiti kod vojnikah. Na mjesto njih uvesti će se rogovi, i to jer da su mnogo cienije i ljudi da im se laglje privade.

Poziv na predplatu.

Početkom tekućega mjeseca nastaje drugo poluljetje, zato pozivamo i opet naš narod, neka se predbroji na ovaj pućki list; a predbrojnik, koji nisu platili za cielu godinu, molimo, neka što prije učine svoju dućnost, da možemo bez skrbi i straha uredjivati list.

U Trstu. 1. Julija 1876.

Uredništvo.

U Administraciji „Naše Sloge“ prodaje se

NOVA SLIKA

Devetero vodjah i junakah iz ustanka u Bosni i Hercegovini.

Slika ova veoma liepo izradjena, 90 centimetarah duga i 63 široka, koća samo f. 1 nvć. 20.

Bez ove slike nebi imala biti nijedna Čitaonica, obitelj ni rodoljub, koji se interesuje za ustanak u Bosni i Hercegovini, i to tim više, što joj je ciena tako malena, da si ju svaki lahko nabaviti može.

Dobro bi bilo da bi se mnogi istog mjesta ili sela sakupili, te nam noveć poslali ukupno po pošarskoj napatnici, il da nam *Korespondenz-Kartom* javu, koliko slikah žele imati, a mi bismo jim je svim ujedno po Pošti *revalsom* (per *Nachname*) odpravili.

Ték Novacah polag Borse u Trstu

od 1—16 Junija 1876.

NOVCI	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	—
Čarski dukati (cećkni)	5.68	5.73	—	5.69	5.71	5.73	5.73	5.73	5.78	—	5.81	5.81	5.81	—	—	—
Napoleoni	9.69	9.87 $\frac{1}{2}$	—	9.57	9.58	9.59 $\frac{1}{2}$	9.60 $\frac{1}{2}$	9.61	9.72	—	9.75	9.75	9.80	—	—	—
Lire Ingleske	12.06	12.08	—	12.02	12.07	12.10	12.10	12.11	12.20	—	12.05	12.25	—	—	—	—
Srebro prid (eggio)	103.—	103.25	—	102.85	102.65	102.50	102.50	102.35	103.—	—	103.—	103.85	103.—	—	—	—

A. Karabalić Vlastnik.

Izdavatelj i odgovorni urednik A. Novak.

Tisk. Sinoyi K. Amati.